

Letna plača 1 for. 50 kr.

Društveniki dobivajo
list brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji in nepremožni
kmetovalci plačajo
le po 75 kr.

Slovenska čebela.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva
po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Čebelni sovražniki. — Čebelni semenj na Igu. — Dopisi. — O koristi in rabi novejšega čebelarskega orodja. — Cveteče medúnosne rastline. — Noy pitanee. — Voščeno drevo. — Zapisnik odborove seje 16. jun. 1874. v Ljubljani. — Čebelarsko orodje udom za polovično ceno:

Čebelni sovražniki.

Vsaka stvar na svetu ima svoje sovražnike; tudi čebela jih ima mnogo. Nekteri teh so bolj, nekteri manj znani; od vseh hočemo nekoliko govoriti. Danes pogledjmo dva, na ktere malo kdo misli.

Prvi teh dveh sovražnikov je — no kdo ugane? je nevednost mnogo čebelarjev. Ker smo že sem ter tje od tega marsikaj rekli, danes le o kratkem: Pomanjkanje vednosti znanstvene in dejanske čebelarstvu stokrat več škoduje, kakor vsi drugi sovražniki vkup. To smemo trditi zato, ker drugi sovražniki primeroma le malo škodo delajo, nevednost skoraj vselej veliko in ker drugim sovražnikom se zamoremo kolikor toliko braniti ali njih škodo poravnati; škode nevednosti ne moremo ne zabraniti, ne popraviti. S čem neki? znabiti spet z nevednostjo? To bi se reklo hudiča z belcebubom izganjati, kar se pa, kakor znano, ne dá. Kar nektore sovražnike tiče, je še to, da si jih popolno zatreti še celó prizadevati ne smemo zarad družega dobička, kterege ima kmetijstvo od njih n. pr. nekterih ptičev, kterih zarad pobiranja gosenic ne smemo preveč pokončevati. Nevednosti pa bodi večna vojska, ker ni nikjer v dobiček, povsod pa v škodo.

Drugi hud sovražnik so si čebele samé med seboj. Zunej druga drugi nič ne storí, se ne zavidajo niti boljše paše, niti lepšega prostora; al na domači red in pokoj oistro pazijo. Gorjé če se ktera zmoti, ter v drugi panj prileti, le nagli beg jo še reši, mnogokrat pa mora zmoto s smrtjo plačati. Le kedar so čebele v kakem panju vsrotene — brez matice, tedaj bodo sirote usmiljeno sprejete, pa le kot domače, posinovljene; prihajačov nikjer ne trpijo.

Čebele so si sovražne, ter se kolejo, kedar čebelar čebele iz ptujega matičnega panja vzame in jih slabemu za podporo neprevidno dá; tudi takrat, kedar čebele iz kakega koli vzroka ptuje matice sprejeti nočejo. Takrat je obsedejo, kakor sovražnik trdnjavo, ter se naredi okoli nje močen klobčiček kakor

jajce velik in če čebelar ne pazi in brž ne pomaga, jo kmalo zadavijo. Naj boljši je z žlico vse vkup v vodo vreči, ter tako matico rešiti in jo v matičnico zapreti.

Vse hujša pa je vojska, kedar ropanje nastane. Kedar paša neha, bodi si spomlad ali v jesen, takrat močne čebele poskušajo slabejšim méd vzeti. Naj pred poskušajo posamezne bolj krasti kakor ropati, potem jih pride če dalje več in na zadnje gré ves panj na rop. Od začetka bodo vselej napadeni slabi ali brez-matični panjevi, pozneje pa tudi drugi. Je napadeni panj še vendar nekaj pri moči in zlasti če ima matico in je sicer vse v redu, se ne podá precej na milost ali nemilost, ampak se brani. In tedaj nastane vojska, v kateri mnogo čebel pogine ter mrliči tla pokrivajo zunaj in znotraj panja. Dokler matica živi, se močen panj ne podá z lepo; še le kedar matica pade, kar se dostikrat zgodi, ker so-vražne čete naj bolj na njo pazijo, takrat panj obupa, se malo ali nič ne brani; da še celó ropati pomaga in lastni panj zapustivši z ropnikom potegne.

Čebelar naj skrbi, da bo imel le močne panjeve v čebelnjaku, posebno naj pazi, da ne bo kateri brez matice. Vse špranje panjev naj skrbno zamaže, in naj si prizadeva, da opoldansko solnce ne bo naravnost v čebelnjak pripekalo. Največkrat le prijetin duh medú čebelam skušnjave dela ter jih vabi na rop, če jim pa enkrat ali drugič porata, se res navadijo ter napadajo vsaki panj. Da bi jih hudoben čebelar na rop pošiljal, ali z žganjem k temu prisilil, so veči del le vraže.

Se ropanje začenja, naj čebelar žrelice panja primaši in naj pusti le kakega pol palca odprtega za izlet. Priporoča se tudi leseno cevko kake tri, štiri palce dolgo, z ilovko k žrelicu prilepiti ali sicer kakor že kdo hoče žrelice podaljšati in vhod otežiti. Domače čebele že pridejo ven in noter, ptuje pa se bojijo; tudi se panj tako veliko ložej napadov brani, kakor če je vse navadno in na široko odprto. (Glej šte. 5. l. 1874.) — Če vse to nič ne pomaga, je treba napadeni panj iz čebelnjaka vzeti, ter ga 24 ur v kak temen kraj postavili, ali pa čebele in satovje v drugi panj predejati.

To bi bila tedaj dva domača sovražnika: čebelar sam in njegove čebele. Druge sovražnike čebelne razdelimo v štiri vrste in sicer v sovražnike:

1. kateri čebele zalezujejo, da jih vjedó;
2. ktere se na čebelnem životu zaredé, ter od njega živé (vgnjide ali zajedavke);
3. kateri za čebelnim pridelkom sledijo, medom in voskom ter enega ali drugega poškodujejo;
4. kateri iz rastlinstva škodljive snove čebelam ponujajo, ali s škodljivim pitancom jim zavdajajo, da se iz tega kužljive bolezni izcimijo.

Od vsake teh sovražnikov hočemo nekoliko obsirniše govoriti.

(Dalje prihodnjič).

Čebelni semenj na Igu.

V. P.

Če še ni prepozno, vam o našem čebelnem semnju sledeče sporočim: Semenj na sv. Lovrenca dan ni bil kaj posebno živahen, ker ni bilo dosti ne blagá, ne kupca. Pripeljali so le kakih 400 panjev (naštel sem jih osebno 380 p.) in sicer iz Želimelj, Golega, Lašč, Roba, Rakitne, Blok, največ pa iz Loža in okoljice; tedaj nenavadno malo. Čebelarji so mi pravili, da so včasih že po 1400 do 2000 panjev pripeljali. Vzrok tega je pač pomanjkanje rojev; ker večidel še toliko rojev niso imeli, kakor plemenih starcev čez zimo. Kar pa jih je bilo tû v semnji, so bili težki; tehtali so boljši panjevi 30—40 *℥*, slabejši pa 20—30 *℥*. Ceno so bili lastniki od početka nastavili na 6 gld. par; pozneje so se dobili pa tudi po 5 gld. in kaki goldinar namečka. Nekdo je celô dal 47 panjev za 107 gld.

Tudi na véliki Šmarni dan je bilo malo blaga — le 238 panjev, bili so večidel že prekupljene iz Loža in okoljice. Tudi te so bile težke tako, da so kupci in prodajalci rekli, da saj 30 let takih ne pomnijo. Sploh sem čul, da imajo Ložani najboljše blago, katero se v ajdi najrajši odebelí. Tehtali so večidel po 50 *℥* panj; prodajali so se par po 6 gld. V obeh semnjih se je méd po 14 gld. stot dobival. Toliko tedaj vam zamorem o čebelnem Ižanskem semnju poročiti. Žal mi je, da vam ko nezvedenec ne morem bolj vstrezati — izveden čebelar bi bil še marsikaj o sredi množice čebelarjev zvedil.*)

Dopisi.

Iz Črnega vrha nad Idrijo. Letošnji pozni spomladni mrazovi zapustili so v naših krajih slabe nasledke za čebele. Čebelnjati panjevi so imeli že aprila meseca mnogo zalege, bili so za rojitev že pripravljeni; a v mrzlih, deževnih dneh maja so izmetale trotovsko zalogo, nove pa zarad mraza in pomanjkanja paše nastavlale niso, ravno zato pa imamo do sedaj le malo rojev.

*) Hvala prelepa za poročilo in za trud, ki ste ga imeli! Zvedili smo vse potrebno

Pri tej priliki naj omenimo še Kranjski čebelni semenj. Sicer nismo nobenega poročila dobili, kar močno obžalujemo, ampak čuli smo dva čebelarja zelo zelo tožiti zarad nepoštenih prodajalcev. Lani, toži prvi sem dobil polovico brezmatičnih panjev; in letos jaz, se oglasi drugi. Gospod še prša: li ni nobene postave, ktera bi nepošteno kupčijo razdrila, ter kupca velike škode varovala, kakor je n. pr. pri goveji in konjski živini?

Na to odgovarjamo: Ne, saj nam ni znana. Čebelarstvo je — če tudi ne nepostavno — saj pa brezpostavno. Že dolgo se pogrešajo stalne postave o čebelarstvu, zlasti kar se je umnejše čebelariti začelo; v Solnograškem zboru je bila občna tožba zarad pomanjkanja postavodajalstva o čebelarstvu in le en glas, ki je dotične postave tirjal (glej 3. list I. in II. letnika Slov. čeb.), pa še zmiraj čakamo — zastonj!

Čebelarji! poprimite se nemudoma premakljivega delovanja, potem bi se dalo kaj pomagati. Kaj ko bi se odločila za vsaki semenj kaka dva izvedena in vestna če-

Paša čebelna je letos le sredna, dasiravno so travniki in senožeti vsi opisani s cveticami; brž ko ne se cvetje zaradi poznega mraza ni moglo popolnoma razcvesti. V našem kraju pečajo se kmetje obilno s čebelarstvom, katero jim v ugodnih letih donaja marsikak goldinar dobička. Kteri pristopajo k čebelarskemu društvu, se bodo gotovo tudi poprijeli s časoma umne čebeloreje.

Bodi mi dovoljeno izreči občno željo, naj bi čebelarsko društvo oskrbelo in razdelilo po znižani ceni med svoje ude centrifugalne stroje (médene izmetalnice). (Se bo zgodilo, da le denarne razmere dopustijo. Glej št. 7 str. 53. — Vredništvo).

Iz okraja Ribniškega nam čebelarski ud Jan. Nosan poroča, da zaradi prehladne spomladi tudi tam niso čebele napredovale, kakor je od začetka kazalo. Rojev je bilo prav malo, (dasi jih je blizu 200 panjev prezimoval, je imel le 51 rojev), in še zelo pozno. Zdaj pa (konec julija) so panjevi prav dobri in čebelni, ter imamo upanje, da bodo roje z medom nadomestile.

Iz okolice Kranja na Gorenskem se nam pa ravno nasproti poroča, da so prvi roji že o začetku maja bili ter jih je bilo brž preveč, kakor premalo, — 300 do 400‰. (Res veliko preveč za dober uspeh! Vredn.) Zdaj (tudi konec julija) so čebele tu sploh slabe; če ne bo kupca za-nje v ajdov cvet, nam ne bo veliko dobička kazalo.

Iz Dolenskega Št. Vida pri Zatičini se nam 20. avgusta poroča: Tukajšnjim čebelarjem srčnost če dalje bolj upada. Vsi smo imeli najboljše nade, da bomo imeli v jeseni obilno medú, ker smo imeli malo roje, tedaj prav močne in čebelne panje; al od 8. avgusta dežuje naprej in naprej. Gorkomer kaže zjutraj 7 do 11° R. toplote, da bi si čebele komaj o lepem vremenu ven upale; kaj hočemo po tem takem pričakovati? In res malo čebelni panji so popolno prazni, da bi jih bilo kmalo treba pitati. Močni in čebelni so pač dobri, da bi bilo kmalo naloge treba, da bi bilo kolikaj lepega vremena! Če bi lepo vreme nastalo, se bo še marsikaj zboljšalo; al vendar naj boljši teden nam je zastonj minila. V naši okoljici do Trebnj je gotovo več, kakor 1000 panjev od ptujih čebelarjev v pašo na ajdo pripeljanih. Sploh je okoljica naša prav pripravna za čebelarstvo, ter je tudi če dalje več čebelarjev. Nekdo blizu Zatičine jih ima zdaj 315 panjev. Res lepo število! Ljudje sčasoma spregledujejo, da čebelarstvo lahko mnogo dobička vrže, če je kraj in vreme ugodno.

belarja, ktera bi imela nalogo, vse pripeljane panje pregledovati, ali imajo matico in zalo, ali ne, ter brezmatične odločiti in jim poseben kraj odkazati.

Za primerno povračilo truda bi se dalo lahko poskrbeti. Vemo, da se nesreča pri prevaževanju lahko primeri; pa za tako nesrečo mora biti lastnik in prodajavec odgovoren, ne kupec. Prodali bi se tudi brezmatični panji, pa po drugačni ceni. Vemo tudi za sitnosti, ki bi znali zraven biti, pa pri premakljivem delovanju bi ne bile nepremagljive. Tudi pri nepremakljivem satovji je pregledovanje mogoče, toda veliko težavniši in kasnejši.

Čebelarji! prevdarite: reč je premisljiva vredna — znabiti se kdo še kaj boljšega domisli. Na vsak način pa je treba lotiti se premakljivega delovanja, in — (ego autem censeo — jaz pa mislim, je rekel stari Rimljan Kato pri vsaki priliki) se vé da je treba k Kranjskem čebelarskem društvu pristopiti.

Vredn.

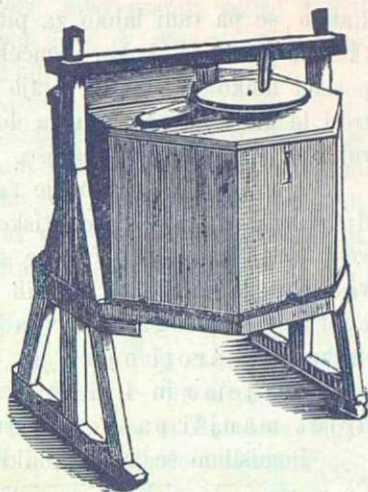
O koristi in rabi novejšega čebelarskega orodja.

(Po bar. Rožič-evem „Illustr. Bienenzuchtsbetrieb“.)

Médna izmetalnica.

Medna izmetalnica je eno najnovejših, pa tudi najkoristniših čebelarskih orodij. Je pa izmetalnica na sredobežno moč sestavljen stroj (mašina), podoben ameriskim strojem za sušenje perila, ter ima namen z vrtenjem méd iz satovja izmetati, tedaj satovje izprazniti, vendar pa celega ohraniti. S takim strojem Amerikanci perilo sušijo, ker z naglim vrtenjem in sredobežno (znabiti okrožno) močjo vodó in vlažnost iz perila spravljajo.

L. 1865 je c. kr. major Hruška ameriskno perilno sušilnico prvi za čebelarstvo prestrojil, ter jo médno izmetalnico, nemški „Honig-schleuder“, krstil. Popravljala, bolj ali manj zboljševala, se ve, da se je do zdaj vedno in znabiti se bo tudi še za naprej, vendar pa je gonivna moč vedno ista. Navpično vreteno ali kolo, v kterega se satovje postavlja, izmetuje méd zaradi silne moči naglega vrtenja proti okrožju ter tako satovje popolno do suhega sprazni.

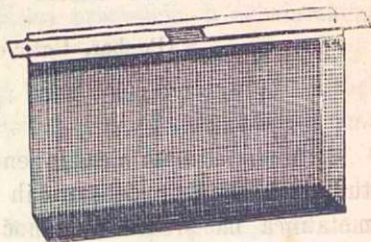

Médna izmetalnica.

Medno izmetalnico razdelimo v tri posebne in razne dela. Prvi del je rabotna ali mehanična gonivna moč, koja se razno sestavlja. Dobí se moč navadno s tem, da se vreteno na tečaju z gonivnim kolescem bolj ali manj naglo v kolobar sukati začne, kakor že roka človeška ali druga narjavna moč, n. pr. parna, bolj ali manj hitro vrtí. Vrteč se gredel sili drugi del stroja, namreč udelane sita ali pletenice, v ktere se satovje postavlja, ravno tako naglo v kolobar se vrteti. Iz tega nastane sredobežna moč, t. j. moč, koja iz središča vedno proti okrožju tišči, tedaj reči od srede proti okrožju odbija in odganja. Če je ugodna toplota (za méd 17—20 stopinj), odbije in izmeče sredobežna moč ves méd iz satovja, kterega vlovi tretji del stroja, namreč kabel ali obud, kteri ali okroglo ali tudi večkotno vrteče se vreteno obdaja. Po stenah obuda se medni tekoči deli stekajo na dno in skozi napravljeno votlino v postavljeno posodo. Opomnimo pa, da zadelani ali zalepljeni méd se mora odpreti; to se zgodi s satnim gladilom, ali pa s satnim ježom (glej št. 7 l. 1874). Kedar je unanja stran sata prazna, se sat obrne, ter méd tudi iz druge strani izmeče. Tako dobimo naj čistejši méd, ker rožnik in zalega v satovji ostane. Vse to delo se naglo opravlja; da se 8 romčekov sprazni, se potrebuje le kake 3 do 5 minut časa, kakor je človek ravno dela vaju.

Médne izmetalnice so razne velikosti; nekatere imajo le za dva, druge za štiri, še večje za osem romčkov prostora, ter so zato širje ali ožje, visoke pa kakih 20 palcev brez nog.

Kdor še nima premakljivega satovja, pa bi vendar rad po izmetalnici satovje spraznil, naj si napravi izmetalne pletenice, v ktere se spodrezano satovje deva in izpraznjuje. Takih pletenic se potrebuje po velikosti izmetalnice več ali manj. Rabijo se pa tudi lahko za pitanje s satovjem, (ker se pletenica, kakor romček s polnim satom, povsod lahko obesi), ter imajo še to dobro, da troti le malo takega pitanca dobijo, le pri konceh, ker skoz luknjice ne morejo, čebele pa, ker manjše, gredó lahko vun in noter.

Izmetalna pletenica.

Dobiček te iznajdbe je za čebelarstvo očiten, kakor beli dan, ker 1. se dobí več medú — pri stiskovanji ali prešanji se vselej mnogo medú razmaže, voščine pa nikoli popolno ne sčistijo — 2. ker se dobiva boljši méd — vsa nesnaga zalege ali mrtvili čebel ostane v satovji — 3. ker nam ni treba toliko praznega satovja shranovati, ktero se le težko nepokvarjeno ohrani, nasproti pa se ga o dobri paši lahko sprazni, kolikor ga potrebujemo in 4. nam je tako lahko mogoče brez škode za pridelek manjši panjeve imeti, več pa rojev dobiti.

Pomislimo še malo, koliki dobiček ima umno čebelarstvo po izmetalnici. Če je res — preiskave in skušnje še niso končane — kar učeni čebelarji n. pr. Gundeloh, Donhof, Berlepš in drugi trdijo, da čebele za 1 funt voščin potrebujejo 8 do 15 funtov medú, tako je očitno, koliki dobiček nam daje izmetalnica v dobri paši. Namesto, da bi se pridne čebelice dolgo časa trudile in veliko medú za napravo satovja porabile, jim mi v petih minutah lahko satovja spraznimo, da ga bodo komaj dva dni napolnile. Velik dobiček tega se posebno vidi in čuti, kedar dobra paša le kratko časa trpi. Na pr. ravno letos je najboljši teden ajdovega cvetja deževalo; drugi teden pa je bilo lepo vreme, pa tudi zadnji čas, da so si čebele še precej dobro opomogle. Močni panji so nanesli, kolikor so praznega satovja imeli. Nek izvrsten čebelar pride enkrat svoje čebele, ktere je v pašo pripeljal, pogledati ter vidi, da nekaj panjev do zadnjega romčka je vse polno. Nemudoma se vrne po izmetalnico in satovje ob 8. uri zjutraj spraznjeno, je bilo zvečer tistega dneva spet polno. Izmetalnica nam pa še posredno na drugo vižo žetev pomnožuje. Zdaj namreč nam je mogoče satovje za trotočno zalego, iz ktere se le množina lenih jedilcev spodredi, zavreči in pokončati, ter ga namestiti s satovjem s čebelno zalego. Vsak umen čebelar namreč vé, da se sat od sata loči, in da ima nekteri več satne luknjice ko drugi; dalje je tudi znano, da matica v satovje z večimi celicami nikoli čebelne, ampak vselej trotočno seme zaleže. Od tod pride, da nekteri panj vedno lakoto trpi in še toliko obilno pitan nikoli ne napreduje, ampak vedno slabí. Z izmetalnico vsemu temu v okom pridemo.

Pa ne le, da z izmetalnico lahko več pridelamo, — ampak tudi dobrota medú je boljša postala. Ni sicer méd za to slajši, ampak čistejši in lepši. Zdaj

dobimo méd čist, kakoršen je sam na sebi; pred pa mu je bilo vedno kaj ptujega primesenega, n. pr. sokrovca mrtvih čebel in zalege; in če se je vse to iztrebilo, se vendar ni dalo zabraniti, da bi ne bili zraven drobci voska in obnožja. Vse to je dalo medú temno barvo, tedaj škodovalo okusu in lepoti. Vse drugače zdaj. Zdaj ne gré z medom družega, kakor voščene kupice, s kterimi je bil méd zalepljen. Tù pa čez kaki dan vse na vrh stopi in družega ni treba, kakor čez nekaj časa voščeno smeteno posneti. Lep čist méd ima pa vselej več ceno, kakor drugi. Tudi je zdaj mogoče méd raznih zelišč ločiti, n. pr. od goršice posebej, lipe posebej, ajde posebej i. t. d., kar pred ni bilo tako lahko mogoče. Tudi tù je cena medú iz raznih zelišč razna.

Dragih in velikih panjev nam zdaj ni treba. Kedar imamo panj poln, si ga po volji spraznimo; ravno takó mnogokrat sitnih in nepriličnih nalog (zarad pomanjkanja prostora ne bo več treba. Če privzamemo k našemu navadnemu panju še polstoječi panj z dvema nadstropjema, ki ravno ni tako predrag in tudi ne prešarast, nam po Slovenskem za vsaki kraj zadostujeta.

Podobe je stroj, kakor že rečeno, okrogle ali večkotne. Po Avstrijskem je omenjena bar. Rožičeva izmetalnica menda že zdaj naj bolj razširjena, ker je za vsako velikost satovja od 4 do 12 palcev pripravna — pri drugih pa je bilo treba vselej posebej povedati, kako velika naj bode. Baron Rožičeva služi pa tudi enako dobro za nepremakljivo satovje, ker so ji pridjane izmetalne pletenice, v ktere lahko vsaki sat denemo. Opomnimo še, da se prav lahko razdene — v eni minuti je lahko vse na dvoje — in tedaj tudi lahko znaži, kar je pri družih dostikrat težavno. Če bo treba kdaj kakega popravila, ga bo lahko vsak čebelar sam izvršil, kar je gotovo tudi veliko vredno. Težka bo z vso pripravo, kakih 50—60 funtov: Narejala se bo po želji naročnika z lesenim kolesom z veroco (motozom) ali pa z gorivnim železnim kolescom. Cena bo našim društvenim udom za prvo 7 gld., za drugo 8 gld.

Konečno še pristavljamo, da iznajdbo médne izmetalnice imajo najbolj sloveči čebelarji n. pr. Dzierzon, Berlepš, Živanski, Vogel i. dr. za največi napredek čebelarstva; vse čebelarske družbe si veliko prizadevajo, da bi se koristna naprava povsod razširjala, in tudi vlada daje velike podpore v ta namen. Toraj bodi s tem tudi vsem našim udom živo priporočena.

Cveteče medúnosne rastline.

(R. „Illustr. Bienenzuchtsbetrieb“.)

Kedar otava pokosimo, še le gledamo, da bi na travnikih kaj prirastlo in da bi si s pašo kolikor toliko krme prihranili; tako je tudi nam in čebelam vsaka jesenska cvetlica ljuba, da se za zimo kaj več medú prihrani. Taka medunosna rastlina je malo porajtani „jesenski podlesek“ — colchicum autu-

mnale. Nahaja se po travnikih in pašnikih skoraj po vsej Evropi (posebno okoli Ljubljane.)

Korenina podleseka je grčasta ali gomoljasta; od zunej temno-rudečkasta, od znotraj bela. Semenske korunčke še le drugo in tretje leto nastavlja.

Podlessek poganja v jesen po čevlju dolge steblice brez lista; na koncu stebila se razvija lep, rudeč cvet brez vsakega duhá.

Še le spomlad poganja korenina podolgovato ošpičeno temno-zeleno listje ali peresca. Cveté pa najbolj meseca septembra in oktobra, včasih tudi še pozneje. Če je vreme ugodno, je podlesek mnogokrat zelo medúnosen; zatorej čebelam in čebelarjem prav ljub in koristen.

Korenina je strupena in ima posebno draživno moč do želodca, črev in ledic. Homeopati jo pa zelo čislajo, ter v raznih boleznih rabijo. Živini pomaga homeopatičen izleček pri napenjanji zaradi preobjede dostikrat prav čudovito in je za to nevarno nadlogo posebno in lastno zdravilo.

Jesenski podlesek.

Nov pitanec.

M. Eisner je razglasil l. 1871 v nekem štajarskem časopisu (Steierischer Bote) sledeče:

Kot čebelar sem sledeče poskušal: Vzel sem jesen meseca oktobra mošta iz drobnic 6 bokalov ter sem ga kuhal na žrjavici tako dolgo, da ni bilo več ko še dva bokala; dodal sem potem 1 funt sladkorja, in vso vkuho v posodo shranoval. Mošt je veljal 50 kr. in sladkor 36, tedaj dva bokala 86 kr. (1 bokal medú, pri nas veljá 1 gld. 20 kr.)

12. februarja 1872 sem dal tega medú, ali bolj prav te vkuhe en maselc nekemu bolj revnemu panju. Čez dva dni pogledam in glej koritice je bilo suho, kakor lansko poletje — čebele so vse povžile in do zdaj prav dobro napredovajo.

Voščeno drevo.

Na lanski Dunajski razstavi je bilo v oddelku Japaneške dežele viditi za nas prav zanimivo drevo — voščeno drevo (*Rhus cerifera*) — namreč deblo in nekoliko vejic z jagodi podobnim sadom. Tudi je bilo nekoliko voska na ogled, kateri se iz jagod voščenega drevesa prideluje. Ker je v Japanu, Kini in sosednih deželah (tudi v Ameriki — v Braziliji) veliko takega drevja, se je začelo tudi veliko tega rastlinskega voska skozi Trst vvažovat, ter bo ceno našega čebelnega voska če dalje bolj tlačilo. (Gl. 9 list l. 1873).

Zapisnik odborove seje 16. jun. 1874 v Ljubljani.

Pričujoči: Gg. baron Rožič, župn. Jerič in dr. Razlag.

1. Pogodba, katero je sklenilo Kranjsko čeb. društvo z društvom Štajarskim za povzdigo čebelarstva v Gradcu, je bila v dveh izvirnih spisih podpisana in en spis društvenim pismom priložen.

2. Prošnja čebelarskega društva do vis. c. k. ministerstva kmetijstva za državno podporo je bila prečitana in podpisana.

3. Prošnje nekterih učiteljev za denarno pomoč, da bi zamogli med počitnicami čebelarstvo šolo obiskovati, so bile rešene s tem, da se odgovor odloži do časa, dokler bo prošnja za državno podporo rešena.

4. Predlogu predsednikovemu, naj bi se v društvenem listu rastline in čebelarstvo orodje itd. s kakimi tremi ali štirimi narisanimi podobami razjasnove, ter se list po moči in potrebi razširil, je bilo pritrjeno in za to k večem 100 gld. na leto odloženo.

5. O predsednikovem načrtu zastran potrebnega spremenjenja §. 5. društvenih pravil se je v sestransko posvetovalo in predlog je bil s tem sprejet, da se dvakrat in sicer v listu meseca avgusta in novembra očitno razglasi.

6. V zadnji seji sprejet predlog, da bi se ne le panj, ampak tudi drugo potrebno orodje udom po znižani ceni dajalo, se reši s tem, da se orodje imenuje, katero se bo po znižani ceni dobivalo, in imenik s ceno vred razglasi. (Glej priloga B.)

Priloga A k zapisniku odborove seje 16. junija 1874.

Odbor „Kranjskega čeb. društva“ razlagaje in dopolnovaje §. 5. društvenih pravil sklene s tem pristavkom, da sklepu čez leto sklican občni zbor pritrdi, sledečo spodaj objavljena sprememba pravil, in sicer gledé na-to,

ker je silno potrebno, da se pravice in dolžnosti udov Kranjskega čeb. društva, ki pa živijo in so državljani Ogerskih ali družih inozemskih dežel, prav očitno in na tanko določijo;

ker tiskarni stroški za dvojni društveni list: „Slov. čebela“ in „Kraimerbiene“ vsako leto precej veliko znašajo;

ker je želeti, da bi se društveni list za $\frac{1}{4}$ pole zvikšal ter je tudi sklenjeno v razjasnenje narisane podobe prinašati in se bodo toraj tudi stroški za tisk in papir zvikšali;

ker bo zarad vednega naraščanja udov sčasoma treba društvenega računarja ali tajnika postaviti;

ker stroški za veliko diplomu društveni denarnici več zgube, kakor dobička obetajo;

in zadnjič gledé, da se zná sčasoma vir državne podpore vsušiti in da je tedaj odbor za tak primerljaj dolžan poskrbeti, da ne bo društvo brž nehalo, ampak zamore na lastnih nogah stati, zato odbor sklène:

da se za naprej §§. 5. in 7. tako glasita:

§. 5. Društvo je ustanovljeno, kedar več udov Kranjskih čebelarjev in čebelarjev sosednih dežel pristopi; tudi pa zamorejo pristopiti prijatli čebelarstva Ogorskih in ptujih dežel.

Udje društva pa so a) častni; b) dopisovalni; c) vstanovni; d) podpirajoči, in e) delavni in sicer: 1. ki celoletno plačo odrajujejo, 2. ki le polovico plačujejo in 3. udje Avstrijskih in inozemskih ptujih dežel kot naročniki društvenega lista.

V §. 6. društvenih pravil imenovane pravice uživajo vsi Avstrijski državljani; čebelarji iz ogorskih in inozemskih dežel, ki niso Avstrijski državljani, smejo zahtevati le prejem društvenega lista brez stroškov in pravico k društvenim zborom hoditi.

O sprejetji dobijo vsi udje malo diplomu, ktera služi tudi kot izkaznica za vstop k društvenim zborom. Veliko umetno izdelano diplomu dobijo pa le po posebni želji udje, ki plačajo za-njo 1 gld. Za sprejem plačajo udje pri vpisu enkrat za vselej 1 gld., 50 kr. ali 25 kr.

Dolžnosti udov.

§. 7. Udje so sploh dolžni društveni namen povsod pospeševati; posebno pa:

a) Častni udje nimajo nobenih daljših dolžnosti;

b) dopisovalni udje so dolžni vsako leto saj za dve do tri tiskane strani izvirnega spisa poslati, sicer se bo njih imé iz števila udov zbrisalo in to v listu naznanilo.

c) Vstanovni udje plačajo enkrat za vselej 15 gld., potem 1 gld. za sprejem in 1 gld. za veliko diplomu.

d) Podpirajoči udje plačujejo na leto po 3 gld., potem enkrat za vselej 1 gld. za veliko diplomu.

e) Delavni udje (Avstrijski državljani) plačujejo na leto: 1. imenitniši 2 gld., potem enkrat za vselej za sprejem in malo diplomu 50 kr. (Če želijo veliko diplomu 1 gld.), 2. delavni, pa nepremožniši udje (Avstrijski državljani) plačujejo na leto 1 gld., za sprejem in malo diplomu enkrat za vselej 25 kr. Pravico le polovično letno plačo odrajevati imajo vsi ljudski učitelji Avstrijskih dežel in vsi kmetovalci po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Istrijskem (Primorskem) z vsemi društvenimi pravicami. (Posestniki družih kronovin, učitelji višjih šol in profesorji plačujejo celoletno plačo).

3. Udje zamorejo pa tudi vsi drugi biti (Avstrijski in ptuji državljani), ki plačujejo 1 gld. letne plače in enkrat 25 kr. za sprejem, vendar pa družih

pravic nimajo, kakor da kot naročniki brezplačno društveni list prejmljejo in sicer katerega želijo: nemškega ali slovenskega.

Letna plača za prihodnje leto se navadno vplačuje do konca decembra; kdor do tega časa ne plača, bo iz društva zbrisan. Predsednik zamore — sicer če hoče — letno plačo s pošto povzetnico tirjati; 15. januarja pa bo vsaki, ki ni plačal, zbrisan; list se ne bo določil in sicer nehajo vse društvene pravice. Kdor pozneje želi plačati, mora plačati kakor vsaki nov ud.

Oglasi za pristop k društvu brez pridejane letne plače ali v denarjih, ali po poštni nakaznici, se ne sprejemajo.

Društveni list premajo častni in vstanovni udje v obeh jezikih; podpe-
rajoči, dopisovalni in delavni udje pa v tistem jeziku, v katerem ga želijo. Kdor bi pa želel obojni list prejemati plača 1 gld. več. Kdor pozneje kak prejšni letnik želi, ga dobi za 1 gld. 10 kr.

Kdor si hoče list brezimno od leta do leta po pošti naročiti, mu velja 3 gld. 24 kr.

Sklepi odborne seje so veljavni od dneva razglasenja. Poprejšne ude vendar ne zadevajo, ampak še le za l. 1875 plačajo spremenjeno letno plačo.

Priloga B k zapisniku odborne seje čeb. društva 16. junija 1874.

K štev. šesti (glej zapisnik odborne seje 16. junija 1874.) sklene odbor sledeče:

Vsak Avstrijski državlján kot ud Kranjskega čebelarskega društva ima pravico vsako leto do 7 gld. panjev in družega čebelarskega orodja po znižani ceni si naročiti.

Denar se mora v listu ali po nakaznici poslati, ker drugač se orodje ne bo pošljalo.

Vsak naročnik mora do dveh mesecev potrpeti, ker vsem na enkrat, zlasti kedar je veliko naročenega izdelovati, ni mogoče poslati.

Naroča se pri vodstvu društva g. baronu Rožiču (Smerek, P. Pösendorf).

Imé, priimek, stan in stanovanje, pošta in zadnja železniška postaja bodi razločno pisano. Vsakemu naročevanju naj se priloži, za vožni kolek in zavitke od cene naročenega za vsaki goldinar po 5 kr., manj pa ne kakor 16. kr. (Kdor hoče, tudi poštne marke lahko namesti denarja pošlje).

Kdor več naroči, kakor za 7 gld., plača popolno ceno, ne polovično, kolikor je čez 7 gld.

To pravico smejo zahtevati le Avstrijski državljani takraj Litave.

Sklep zadobi svojo moč precej po razglasu, t. j. 1. septembra t. l.; vendar ima predsednik pravico sklep ustaviti, če bi društvena denarnica tega premogla.

Čebelarsko orodje udom za polovično ceno:

1. Polležeči društveni panj (b. Rožičev)	1	gld. — kr.
2. Društveni ležeči panj	2	" 25 "
3. Društveni polstoječi panj (Berlepšev)	2	" 25 "
4. Društveni ležeči panj z dvojno steno	3	" 50 "
5. Trojni strojček (b. Rožičev) za izdelovanje romčkov . .	2	" — "
6a) Médna izmetalnica, izpraznovalnica (Rotschütz'sche Honig- schleuder)	7	" — "
6b) Izmetalnica z železnim kolescom	8	" — "
7. Satno gladilo	—	" 45 "
8. Satni jež	—	" 45 "
9. Trotnik, trotovnica	—	" 50 "
10. Matična izgojilnica (b. Rožičeva) za društveni panj . . .	—	" 75 "
11. Satne vilice (b. Rožičeve) za vsako širokost panja . . .	—	" 80 "
12. Satne vilice neraztegljive za društveni panj	—	" 25 "
13. Rojna brizgalnica	1	" 15 "
14. Satne klešče	—	" 40 "
15. Zaklopnica, rojni sak (da se roj iz veje ogrene brez lestvice)	1	" 5 "
16. Rojna mreža (da se roj precej pri žrelu vlovi)	—	" 90 "
17. Dratna pletenica b. Rožičeva (za pitanje s satovjem) . .	—	" 30 "
18. Dvojno koritice (b. Rožičevo) za pitanje s tekočim medom	—	" 35 "
19. Torilce za pitanje s tekočim medom na tleh	—	" 10 "
20. Kozarec za pitanje od zgoraj	—	" 20 "
21. Kadilnik s tlečo gobo (12)	—	" 85 "
22. Dvanajst kadilnih gob vkup	—	" 10 "
23. Pipa čebele pokaditi za nekadvce	—	" 75 "
24. Pipa z enakim namenom iz Štrasburga	—	" 75 "
25. Dratena kapa se čebelnega pika obvarovati, pokriva vso glavo	—	" 80 "
26. Dratena naobraznica	—	" 50 "
27. Dratena napolobraznica	—	" 30 "
28. Satni dolg podrezilnik	—	" 25 "
29. Satni kratek podrezilnik podoben zidarski lopatici . . .	—	" 25 "
30. Snaživna grebljica, krevljica	—	" 30 "
31. Snaživna strguljica	—	" 25 "
32. Špuntna — žlebna žagica za izdelovanje panjev . . .	—	" 35 "
33. Špuntni — žlebni oblič	—	" 35 "
34. Lij ali livnik za pitanje s tekočim medom	—	" 75 "